

DECIZIE

31 iulie 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Svetlana Novac, Tatiana Vieru, Iurie Bejenaru, Galina Stratulat

examinînd recursul declarat de către Natalia Dubneac-Chioru reprezentată de către Adrian Lebedinschi, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Dubneac-Chioru împotriva Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la achitarea îndemnizației pentru creșterea copilului și încasarea prejudiciului moral, împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 13 iulie 2012, Natalia Dubneac-Chioru a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la achitarea îndemnizației pentru creșterea copilului și încasarea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, Natalia Dubneac-Chioru a indicat că este angajată în organele afacerilor interne din 11 noiembrie 2005, actualmente deține funcția de inspector principal al Secției analiză, planificare și supraveghere a Direcției Generale Pază de Stat a Departamentului Poliție.

La 29 august 2008, a înregistrat căsătoria cu Victor Gorca. La 13 iunie 2009 s-a născut copilul Daniel-Sebastian Gorca, iar la 29 ianuarie 2011 s-a născut copilul Alexei-Teodor Gorca.

În perioada 17 august 2009 pînă la 20 septembrie 2010 prin ordinul MAI nr. 355 ef. din 21 august 2009 i s-a acordat concediu pentru îngrijirea copilului Daniel-Sebastian Gorca, iar prin ordinul MAI nr. 106 ef. din 25 martie 2011 i s-a acordat concediu pentru îngrijirea copilului Alexei-Teodor Gorca pentru perioada 28 martie 2011 pînă la 29 ianuarie 2014.

După nașterea copilului Daniel-Sebastian Gorca a fost luată la evidență la Casa Teritorială de Asigurări Sociale s. Ciocana mun. Chișinău, unde avea viza de reședință, fiindu-i stabilită o indemnizație pentru creșterea copilului în sumă de 150 lei lunar pentru anul 2009 și de la 01 ianuarie 2010 pînă la împlinirea vârstei de un an și 6 luni în sumă de 250 lei, fiind echivalentă cu indemnizația acordată șomerilor, motivînd prin faptul că MAI nu achită contribuția de asigurări sociale. Iar după nașterea copilului Alexei-Teodor Gorca i s-a stabilit o indemnizație pentru creșterea copilului în sumă de 300 lei lunar pînă la împlinirea vârstei de un an și 6 luni, fiind iarăși echivalentă cu indemnizația acordată șomerilor, din același motiv, că MAI nu achită contribuția de asigurări sociale.

Recent, de pe siteul CSJ al RM s-a informat, că prin derogare de la prevederile legislației în vigoare, indemnizația pentru concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani i s-a plătit incorect, de către CNAS din contul bugetului de asigurări sociale de stat, în cuantum fix, ca pentru persoanele neangajate, în loc să se achite din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, în cuantum procentual din venitul mediu lunar pe care l-a avut în ultimele 6 luni de zile, până la nașterea copilului, stabilit de legislația în vigoare.

La 27 iunie 2012, Șeful Direcției Generale Economie și Finanțe a MAI, prin răspunsul sub nr. 15/4-D-255/12, a respins cererea pe motiv că este depusă tardiv.

Consideră reclamanta, că refuzul MAI de a satisface cerințele înaintate îi încalcă dreptul de a primi indemnizația pentru creșterea copilului.

Invocă reclamanta, că în contractul individual de muncă, încheiat cu MAI, în Titlul I în p. 6 este prevăzut că „colaboratorul se bucură de drepturile și libertățile social-economice, politice, personale ale cetățenilor Republicii Moldova...”, la fel și în p. 7 se menționează că „în perioada acțiunii prezentului contract colaboratorii poliției sunt supuși asigurării personale obligatorii de stat în corespundere cu legislația în vigoare”.

Dat fiind faptul că Ministerul Afacerilor Interne al RM face parte din autoritățile executive, situația ei cade și sub incidența art. 4 alin. (1) pct. 2) Legea privind sistemul public de asigurări sociale, conform căruia în sistemul public sunt asigurate obligatoriu, prin efectul legii, persoanele care sunt numite la nivelul autorității executive. Acest fapt este prevăzut expres în Legea cu privire la poliție. Astfel, conform art.34 alin. (1) din Legea cu privire la poliție, toți colaboratorii poliției sînt supuși asigurării de stat obligatorii pe o sumă egală cu suma mijloacelor bănești de întreținere pe zece ani din contul mijloacelor bugetelor respective, precum și din contul mijloacelor încasate pe bază de contract de la ministere, departamente, întreprinderi, instituții și organizații. Prin urmare, colaboratorii poliției sunt persoane asigurate de stat și se bucură de dreptul la indemnizații din fondurile de asigurări. Susține reclamanta, că Ministerul Afacerilor Interne eronat a interpretat normele de drept material.

La stabilirea și achitarea indemnizației, CNAS tratează incorect statutul ei considerind-o nu ca femeie salariată, dar ca persoană neasigurată, după ce i-a stabilit această indemnizație, achitînd-o într-o plată fixă, ceea ce contravine normelor de drept Internațional și anume Convenției OIM, precum și normelor de drept național.

Ca rezultat al acțiunilor ilegale ale pîrîtului nu-și poate satisface normal necesitățile sale și ale familiei. Evident nu poate fi acceptată atitudinea pîrîtului privind refuzul de a-i acorda remunerarea, care i se cuvine conform legislației în vigoare.

Această situație îi afectează grav comportamentul, devenind mai neîncrezătoare într-un viitor mai bun. Pe lângă suferințele fizice și psihice care le-a suportat și urmează să le suporte, are și multe cheltuieli, iar pentru a acoperi minimul cheltuielilor, a fost nevoită să se adreseze către pîrît, cu o cerere cu privire la achitarea indemnizațiilor, care î-i este garantată prin legislația în vigoare, iar pîrîtul nu a dat curs cererii, astfel fiind încălcată legislația R. Moldova, prin acțiunile sale pîrîtul, i-a cauzat un prejudiciu moral, care urmează a fi încasat în temeiul art. 1422 alin.(1) Cod Civil.

Solicită reclamanta repunerea în termenul de prescripție și a recunoaște ilegal răspunsul MAI din 27.06.2012 nr. 15/4-D-255/12; a obliga Ministerul Afacerilor Interne la plata diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Daniel-Sebastian Gorca, lunar a cîte 25% reieșind din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 13 iunie 2009 pînă la 31 decembrie 2009 și cîte 30% din această sumă pentru

perioada 01 ianuarie 2010 pînă la 20 septembrie 2010; a obliga Ministerul Afacerilor Interne la plata diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Alexei Teodor Gorca, lunar a cîte 30% din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 29 ianuarie 2011 pînă la 28 ianuarie 2014; încasarea prejudiciului moral în valoare de 1000 lei și cheltuielile de judecată (serviciilor avocatului) în mărime de 3000 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 acțiunea Nataliei Dubneac-Chioru a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 20 februarie 2013, Natalia Dubneac-Chioru reprezentată de către Adrian Lebedinschi a depus recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitând admiterea recursului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri prin care să fie dispusă repunerea în termenul de prescripție, recunoașterea ca fiind ilegal răspunsul Ministerului Afacerilor Interne din 27 iunie 2012 nr.15/4-D-255/12, obligarea Ministerului Afacerilor Interne la plata în beneficiul Nataliei Dubneac-Chioru a diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Daniel-Sebastian Gorca, lunar a cîte 25% reieșind din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 13 iunie 2009 pînă la 31 decembrie 2009 și cîte 30% din această sumă pentru perioada 01 ianuarie 2010 pînă la 20 septembrie 2010; a diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Alexei-Teodor Gorca, lunar a cîte 30% din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 29 ianuarie 2011 pînă la 28 ianuarie 2014; obligarea Ministerul Afacerilor Interne la plata în beneficiar său a prejudiciului moral în valoare de 1000 lei; obligarea Ministerul Afacerilor Interne la plata în beneficiar său a cheltuielilor de judecată în mărime de 3000 lei.

Prin articolul I Legea nr.155 din 5 iulie 2012 Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225-XV din 30 mai 2003 s-a modificat și completat cu excluderea din Cod a articolelor 397-422.

Conform art. II alin.(6) Legea nr.155 din 5 iulie 2012, în vigoare de la 01 decembrie 2012, recursurile depuse împotriva hotărîrilor pronunțate în primă instanță de către curțile de apel vor fi examinate de Curtea Supremă de Justiție conform prevederilor prezentei legi.

În conformitate cu art.3 alin.(1) Codul de procedură civilă, instanțele judecătorești aplică legile procedurale civile în vigoare la data judecării cauzei civile.

Astfel, recursul declarat de Natalia Dubneac-Chioru reprezentată de către Adrian Lebedinschi împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012 urmează a fi examinat conform modificărilor și completărilor operate în Codul de procedură civilă prin Legea nr.155 din 05 iulie 2012.

Prin prisma normei citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, deoarece conform scrisorii de însoțire, hotărîrea primei instanțe a fost expediată în adresa recurente la 28 ianuarie 2013 (f.d.58).

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărîrii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărîri de admitere parțială a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Materialele cauzei denotă că Natalia Dubneac-Chioru este angajată la serviciu în cadrul organelor afacerilor interne în funcția de inspector principal al secției analiză, planificare și supraveghere a direcției generale pază de stat a departamentului poliției, fapt confirmat prin informația nr. 151 din 16 mai 2012 (f.d. 13).

Conform certificatului de căsătorie cu seria și numărul CS-V 0692816, eliberat de Oficiul Stare Civilă Chișinău, la 29 august 2008, Natalia Dubneac-Chioru a încheiat căsătoria cu Victor Gorca (f.d. 10).

Din căsătorie, conform certificatelor de naștere au doi copii : Daniel-Sebastian Gorca născut la 13 iunie 2009 și Alexei-Teodor Gorca născut la 29 ianuarie 2011 (f.d. 11-12).

Prin răspunsul din 27 iunie 2012, Direcția generală economie și finanțe din cadrul Ministerului Afacerilor Interne a comunicat că cererea privind stabilirea, recalcularea și achitarea diferenței la plata indemnizației lunare pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani poate fi solicitată, în baza de acte justificative, în termen de 12 luni de la data îndeplinirii condițiilor de stabilire a acesteia și luând în considerației că copiii sunt născuți la 13 august 2008 și 29 ianuarie 2011 respectiv, cererea înaintată este depusă tardiv (f.d.17).

Reieșind din conținutul referinței Casei Naționale de Asigurări Sociale a RM, Nataliei Dubneac-Chioru i s-a stabilit, în baza deciziei CTAS sec. Ciocana, indemnizație unică la nașterea copilului Daniel - Sebastian Gorca în mărime de 1400 lei și indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 1,5 ani în mărime de 150 lei lunar în perioada de la 13 iunie 2009 până la 31 decembrie 2009, iar de la 01 ianuarie 2010 până la împlinirea vârstei de un an și 6 luni în mărime de 250 lei. Respectiv, copilului Alexei - Teodor Gorca - indemnizație unică în mărime de 2000 lei și indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 1,5 ani în mărime de 250 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei pricini, prima instanță prin hotărârea din 04 decembrie 2012 a respins acțiunea ca neîntemeiată.

Colegiul consideră concluziile primei instanțe neîntemeiate, rezultate din aplicarea eronată a normelor de drept material, fapt care constituie temei de casare a hotărârii judecătorești.

Conform art. 124 Codul muncii, în baza unei cereri scrise, femeilor salariate și ucenicilor, precum și soțiilor aflate la întreținerea salariaților li se acordă un concediu parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

Conform art. 4 alin.(1) Legea privind sistemul public de asigurări sociale, în sistemul public este asigurată obligatoriu prin efectul legii persoana numită la nivelul autorității executive.

Prin prisma art. 107 Constituția Republicii Moldova, Legii cu privire la Guvern, ministerele sunt autoritățile executive care traduc în viață politica Guvernului și astfel, Ministerul Afacerilor Interne este autoritate executivă.

Astfel, luând în considerație că Ministerul Afacerilor Interne este autoritate executivă, angajații acestuia sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale nr. 289 din 22 iulie 2004, asiguratul care se află în concediu pentru îngrijirea copilului are dreptul la indemnizație lunară pentru creșterea copilului de la data nașterii și până la vârsta lui de 3 ani.

În scopul realizării prevederilor Legii nr.289 din 22 iulie 2004, Guvernul Republicii Moldova prin Hotărârea nr.108, din 3 februarie 2005, a aprobat Regulamentul cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale.

Conform punctului 6 al Regulamentului cu privire la condițiile de stabilire, modul de calcul și de plată a indemnizației pentru incapacitatea temporară de muncă și altor prestații de asigurări sociale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 108 din 3 februarie 2005, stabilirea, calcularea și plata indemnizației se efectuează de către unitatea economică în care își desfășoară activitatea de bază angajatul (unde se păstrează carnetul de muncă) prin contract individual de muncă și de către casele teritoriale de asigurări sociale pentru celelalte categorii de asigurați.

Conform art. 61 alin. (1) din Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, în vigoare din 05 martie 2013, viața, sănătatea și capacitatea de muncă a polițistului sînt supuse asigurării de stat obligatorii din bugetul de stat.

În conformitate cu art. 37 alin. (4) al aceleiași Legi, concediul de maternitate și concediul pentru îngrijirea copilului se acordă polițistului conform dispozițiilor generale. Baza de calcul al indemnizației de maternitate, al indemnizației pentru creșterea copilului și al indemnizației pentru îngrijirea copilului bolnav o constituie venitul mediu lunar realizat de către polițist în ultimele 6 luni calendaristice anterioare lunii în care s-a produs evenimentul.

Conform modificărilor recente operate în cadrul legal național, și anume adoptării și intrării în vigoare a Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, în vigoare din 05 martie 2013, care a succedat după abrogarea Lege cu privire la poliție nr. 416 din 18 decembrie 1990, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază intenția expresă a legislatorului național de a reglementa plata indemnizației de maternitate din bugetul de stat la locul de serviciu.

Prin urmare, nu pot fi reținute argumentele pîrîtului precum că obligația de a stabili, calcula și achita Nataliei Dubneac-Chioru, indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului pînă la atingerea vârstei de 3 ani îi revine Casei Naționale de Asigurări Sociale, deoarece ținînd cont de modificările operate în legislația internă, anume angajatorului îi revine obligațiunea de a achita indemnizațiile de îngrijire a copilului minor.

Or, conform art. 6 alin. (2) din Codul civil, legea nouă este aplicabilă situațiilor juridice în curs de realizare la data intrării sale în vigoare.

De asemenea nu poate fi luat în considerație nici argumentul Ministerului Afacerilor Interne precum că acțiunea este depusă cu omiterea termenului de prescripție. Or potrivit pct.7 alin. (1) lit. b) indemnizația unică la nașterea copilului se stabilește: cu condiția că a fost solicitată în termen de 12 luni de la nașterea copilului. În cazul în care indemnizația respectivă a fost solicitată mai tîrziu de termenul indicat, aceasta se stabilește retroactiv, dar nu mai mult decît pentru 12 luni premărgătoare datei adresării cu condiția că a fost solicitată în termen de 3 ani – în cazul persoanelor asigurate și în termen de 1,5 ani – în cazul persoanelor neasigurate, de la data nașterii copilului.

Instanța de recurs consideră întemeiată cerința recurente cu privire la obligarea Ministerul Afacerilor Interne să achite diferența neachitată a indemnizației lunare pentru creșterea copiilor minori Daniel-Sebastian Gorca născut la 13 iunie 2009 și Alexei-Teodor Gorca născut la 29 ianuarie 2011, pînă la atingerea vârstei de 3 ani.

Din certificatul eliberat de către Ministerul Afacerilor Interne la 03 mai 2012 (f.d. 14), se constată că mărimea venitului mediu lunar a recurente realizat în ultimele 6 luni calendaristice constituie suma de 4716,25 lei, motiv pentru care indemnizațiile solicitate de către aceasta urmează a fi calculate ținându-se cont de suma dată.

Totodată instanța de recurs consideră întemeiată cerința recurente cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în suma de 3000 lei.

În cadrul examinării cauzei, Natalia Dubneac-Chioru a fost asistată și reprezentată pe parcursul examinării pricinii de către avocatul Adrian Lebedinski, fapt confirmat prin mandatul din 05 octombrie 2012 (f.d. 23).

Conform bonului de plată din 05 octombrie 2012, Natalia Dubneac-Chioru a achitat avocatului Adrian Lebedinski cheltuielile pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei (f.d. 40).

Conform art. 96 alin. (1) CPC instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Colegiul consideră că cerința recurente Natalia Dubneac-Chioru cu privire la repararea prejudiciului moral este neîntemeiată, deoarece aceste prevederi nu se încadrează în temeiurile prevăzute de Legea cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, în vigoare din 05 martie 2013.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că prima instanță a aplicat eronat a normele de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art.444, art.445 alin. (1) lit. b), și alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide :

Se admite recursul declarat de Natalia Dubneac-Chioru reprezentată de către Adrian Lebedinski

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Nataliei Dubneac-Chioru împotriva Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la achitarea indemnizației pentru creșterea copilului și încasarea prejudiciului moral și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea depusă de Natalia Dubneac-Chioru împotriva Ministerului Afacerilor Interne, intervenient accesoriu Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la achitarea indemnizației pentru creșterea copilului și încasarea prejudiciului moral.

Se recunoaște ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne nr. 15/4-D-255/12 din 27 iunie 2012 de a-i stabili, calcula, achita Nataliei Dubneac-Chioru indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de trei ani de la locul de muncă.

Se obligă Ministerul Afacerilor Interne la plata în beneficiul Nataliei Dubneac-Chioru a diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Daniel-Sebastian Gorca, născut la 13 iunie 2009, lunar a câte 25% reieșind din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 13 iunie 2009 până la 31 decembrie 2009 și câte

30% din această sumă pentru perioada 01 ianuarie 2010 până la 20 septembrie 2010; a diferenței neplătite de CNAS din indemnizația pentru creșterea copilului Alexei-Teodor Gorca, născut la 29 ianuarie 2011, lunar a câte 30% din salariul mediu de 4716,25 lei, pentru perioada 29 ianuarie 2011 până la 28 ianuarie 2014.

Se încasează din contul Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul Nataliei Dubneac-Chioru cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3000 (trei mii) lei.

În rest, pretenția Nataliei Dubneac-Chioru cu privire la repararea prejudiciului moral se respinge ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat